

Man må i høj grad håbe, at forfatteren får lejlighed til at komme videre med sine spændende og originale undersøgelser, og man bør i denne forbindelse henvise til, at Reinhard allerede på yderst kompetent måde har bidraget til debatten om nyere tids embedssalg i statsligt regi i europæisk sammenhæng med en afhandling (i *Vierteljahrsschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte* Bd. 61, 1974, p. 289-319) med titlen »Staatsmacht als Kreditproblem. Zur Struktur und Funktion des frühneuzeitlichen Ämterhandels«.

Helge Gamrath

Viborg Landstings Dombøger 1617 A, udg. ved Poul Rasmussen, Landsarkivet for Nørrejylland, Viborg, 1971.

Med andet bind fortsættes nu dette dupliserede regestværk, der ikke mindst er af stor retshistorisk betydning. Vel har udgiveren til dels bøjet sig for den til første bind udtrykte kritik (her 12. r. II, s. 249 f.), idet dommene ikke længere er omskrevet, som om nutidig appelpraksis herskede; men i betragtning af at det anvendte udgivelsessystem er diskutabelt, turde det være rigtigst her at citere fra udgavens forord: »Partsforklaringer og -indlæg, der er uden betydning som bevismateriale, medtages som regel ikke. Ligeledes udelades afhjæmlinger af stævnmål og vidneudsagn, alle intetsigende formularer, saglige og verbale gentagelser samt navnene på vidner . . . og på alle . . . retsbetjente . . . De for retten fremlagte tingsvidner, dokumenter og domme refereres i kronologisk rækkefølge.«

Uanset om man kan slutte sig til disse principper eller ej, udgør arbejdet givetvis en nyttig indgang til landstingsmaterialet, hvorfor det er at beklage, at det så vigtige register denne gang er gjort unødigt indviklet, idet vi i stedet for et generelt sted- og personregister præsenteres for (1.) et hovedregister (topografisk ordnet efter den allerede nu historiske amtsinddeling), hvortil knytter sig et supplement med ikke stedfæstede lokaliteter og personer, (2.) et stednavneregister samt (3.) et tilnavneregister. Hvis man således ønsker ved hjælp af registeret at stifte nærmere bekendtskab med den i dom nr. 116 nævnte Mogens Andersen til Hesselt, må man – da slægtsnavne jo sjældent angives – først gå til stedregisteret, og efter at være gået forgæves i »Hesselt« og »Heiselt«, prøver man da såvel Hejselt i Ugilt som i Torslev sogne, hvorefter man sidstnævnte sted oplyses om, at pågældende tilhørte een af de mange Vognsen-slægter. Også den i forrige binds anmeldelse omtalte »Knud Gyldenstjerne«-identifikation lettes ikke ved et sådant register.

Troels Dahlerup

Axel Nordberg: Polen i svensk politik 1617-26. Stockholm Studies in History 19. Almqvist & Wiksell, Sthlm. 1974. 323 s.

Sveriges udenrigspolitik under Gustav Adolfs regering er et område, der er meget opdyrket i historieforskningen. I ganske særlig grad er baggrunden for og motiverne til Gustav Adolfs indgriben i 30-årskrigen et klassisk spørgsmål, til hvis belysning adskillige svenske og tyske historikere har leveret bidrag. Axel Nordbergs »Polen i svensk politik 1617-26« beskæftiger sig med perioden før Sveriges involvering i krigen i Tyskland. Som det fremgår af titlen, har forfatteren villet undersøge, hvilken placering konflikten med Polen indtog i svensk politik i dette tidsrum.

Axel Nordberg betoner i begyndelsen af sin afhandling det handelspolitiske moment i den svenske udenrigspolitik. Det var til stede under forhandlingerne omkring Stolbova-freden, og ønsket om handelspolitisk kontrol med Livland var en væsentlig del af baggrunden for Sveriges aggressive holdning over for Polen i tiden efter 1617 (s. 29, 75, 112, 157). Imidlertid er der i kildematerialet kun ringe grundlag for at give det handelspoli-